Geldrop-Mierlo

ANALYSE EN ADVIES VLUCHTELINGENOPVANG

INHOUD

Inleiding 3
'Geen opvang' geen optie 3
Financieel voordeel door opvang 3
Opbouw van het kader 4
Hoofdrichting voor het aanpassen ....**Error! Bookmark not defined.**
Toch kleinere locaties ....**Error! Bookmark not defined.**
Tijd /tempo in relatie tot aantallen 6
Verdere aanpassingen....**Error! Bookmark not defined.**
Geen clustering van doelgroepen 7
Spreiding....8
Schakelen 8
Structureel inrichten....8
Doorstroomlocatie 9

INLEIDING

De opgedane inzichten en achtergronden zijn langs de contouren van het kader gelegd. Op basis hiervan is dit advies opgesteld voor het komen tot een beleidsnotitie. Zowel de inbreng van de commissie AZ, de inbreng vanuit het participatietraject en de landelijke ontwikkelingen geven aanleiding om het kader aan te passen.

'GEEN OPVANG' GEEN OPTIE

Analyse

Relatief veel inwoners en ondernemers hebben negatieve opvattingen over het opvangen van vluchtelingen. In hun beantwoording van de vragen sturen zij aan op het niet opvangen van vluchtelingen. Dit is echter geen optie. Het al dan niet opvangen van vluchtelingen in Geldrop-Mierlo is geen vrije keuze van de gemeente. Het is een verplichting.

Advies

Ondanks de sterke roep is er wettelijk geen ruimte om ernaar te handelen. Los daarvan heeft de raad eerder uitgesproken dat Geldrop-Mierlo z'n verantwoordelijkheid wil nemen om bij te dragen aan het oplossen van de opvangproblematiek. Er kan echter wel gehoor worden gegeven aan de zorgen die de mensen hebben. Het zijn namelijk de zorgen over beschikbaarheid van woningen, veiligheid, overlast en behoud van cultuur die maken dat mensen zich zo sterk uitspreken tegen de komst van vluchtelingen. Dat vraagt om goed informeren van mensen, in gesprek gaan met mensen en mensen goed betrekken als er wordt overwogen om in hun buurt een opvanglocatie te realiseren. In het kader kan scherp worden gemaakt dat participatie en omgevingsmanagement daarin belangrijk zijn.

FINANCIEEL VOORDEEL DOOR OPVANG

Analyse

Bij de beeldvormende bespreking van de contouren voor het kader in de commissie Algemene Zaken werd gesignaleerd dat er financieel voordeel kan worden gehaald uit de opvang van vluchtelingen. Er werd gevraagd naar hoe dat wordt geboekt en of het kan worden gebruikt voor integratie. Het is tot nog toe inderdaad zo dat vergoedingen, tegemoetkomingen of uitkeringen hoger kunnen zijn dan de kosten die een gemeente maakt voor het organiseren van de opvang. Dat is bijvoorbeeld het geval als een gemeente de opvang zo weet te organiseren dat de kosten onder de normbedragen blijven. Ook kan het voorkomen dat een gemeente de uren declareert die door de gemeentelijke organisatie zijn ingezet, terwijl de vergoeding niet wordt ingezet om extra capaciteit te regelen.

Voor opvanglocaties voor asielzoekers zijn de regels voor financiële vergoedingen aan gemeenten vastgelegd in het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Er kan een (bestuurs)overeenkomst met het COA worden aangegaan, waardoor er recht ontstaat op een vergoeding voor algemene voorzieningen, een vergoeding ter compensatie van gemiste inkomsten, een eenmalige vergoeding voor subsidie aan (vrijwilligers)werkgroepen, een vergoeding voor voorlichtingskosten in de voorbereiding en een huisvestingsbudget voor huisvestingskosten van basisonderwijs voor asielzoekerskinderen.

Daarnaast zijn er conform de Spreidingswet bonussen als een gemeente meer mensen opvangt dan de geldende opgave. Dit zijn vrij besteedbare bonussen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als Geldrop-Mierlo duurzame opvangplekken (> 5 jaar) beschikbaar stelt bovenop onze opgave en als we bijzondere opvangplekken bieden zoals voor AMV'ers. De bonus varieert van € 1.000 tot € 4.000 per opvangplek, afhankelijk van het soort opvangplek en hoe lang de plek beschikbaar wordt gesteld.

Voor het opvangen van andere doelgroepen zijn er weer andere regelingen waar mogelijk een beroep op kan worden gedaan, afhankelijk van de soort opvang.

Zodra er concreet sprake is van het realiseren van opvanglocaties zal afhankelijk van de plannen moeten worden gekeken welke financiële mogelijkheden er zijn en welke voorwaarden hieraan verbonden zijn. Hoe de financiering van opvang er in de toekomst uitziet, is nog ongewis. Het kabinet wil de financiering namelijk versoberen, maar heeft nog niet duidelijk geschetst hoe dat eruit gaat zien.

Er is kortom door onzekerheid over het Rijksbeleid en door de variatie in soorten regelingen geen concreet beeld te geven van het financiële voordeel dat nu of in de toekomst kan worden behaald met het opvangen van vluchtelingen. Het zal per opvanglocatie of cluster van opvanglocaties steeds aan het college zijn om tot een sluitende business case te komen. En ook dan zal het lastig zijn om vooruit te kijken doordat de kans er is dat het Rijksbeleid opnieuw verandert. Of een eventueel financieel voordeel meerjarig in stand blijft is daardoor niet met zekerheid te zeggen. De vraag is dus of zo'n voordeel structureel of incidenteel van aard is.

Of een eventueel vrij besteedbaar financieel voordeel wordt gebruikt voor integratie is een politiek-bestuurlijke keuze. In het kader kan de raad hier al richting op geven door daarin aan te geven dat eventuele financiële voordelen als zodanig moeten worden benut. In dat geval maakt de raad nu reeds de keuze dat het eventuele financiële voordeel wordt geoormerkt voor integratie.

Een dergelijke richtinggevende uitspraak geeft het college ruimte om actief in te springen op financiële voordelen. Het college kan dan direct bij het verkrijgen ervan activiteiten organiseren die integratie bevorderen, binnen de kaders zoals de raad die heeft gesteld. Zonder richtinggevende uitspraak komt het financiële voordeel op de agenda bij de verantwoording van het college aan de raad en kan de raad op dat moment kiezen hoe het voordeel wordt ingezet. De gemeente opereert dan minder responsief, maar de raad kan haar politiek-bestuurlijke afweging wel steeds maken op basis van de actuele financiële situatie.

Advies
Het lijkt erop dat de kansen afnemen om financiële voordelen te behalen. Een richtinggevende uitspraak op dat vlak wordt daarmee misschien meer symbolisch dan effectief. Los daarvan lijkt het oormerken van het financiële voordeel niet opportuun in het huidige financiële klimaat in de gemeente. Er zal waarschijnlijk jaarlijks een afweging moeten worden gemaakt over financiële kwesties en dan is enige armslag van de raad handig. De raad kan dan jaarlijks besluiten wat er met eventuele financiële voordelen moet gebeuren en kan dan dus ook jaarlijks besluiten of het bevorderen van integratie voorrang moet krijgen boven andere zaken. Het advies is daarom in het kader geen richtinggevende uitspraak op dit vlak op te nemen.

OPBOUW VAN HET KADER

Analyse
In de contouren voor het 'kader vluchtelingenopvang' zijn uiteenlopende onderwerpen belicht die van belang zijn voor het maken van keuzes ten aanzien van opvanglocaties en voor het structureel organiseren ervan. De uitgangspunten in dat document zijn van verschillende gradaties. Soms zijn deze richtinggevend, soms zijn deze meer operationeel.

In de commissie Algemene Zaken is aangegeven dat er behoefte is om de positie van de raad concreter naar voren te laten komen. Gezien de sterke sentimenten in de samenleving werd daarbij belangrijk gevonden dat de raad stevig in positie blijft op wat er gebeurt omtrent het opvangen van vluchtelingen.

Het onderscheid tussen bestuursbevoegdheden van de raad en het college geeft een goede kapstok om aan de wensen van de raad tegemoet te komen. Bovendien sluit dit direct goed aan op de wijze waarop gemeente Geldrop-Mierlo wil werken ten aanzien van een kader.

Daarbij is het wel noodzakelijk om scherp te hebben dat het college in veel gevallen het bestuursorgaan is dat verantwoordelijk en bevoegd is om asielopvang te realiseren. Dit geldt bijvoorbeeld voor het aanwijzen van nieuwe locaties die binnen het bestemmingsplan vallen en het verlenen van een omgevingsvergunning voor nieuwe locaties. In feite komt de gemeenteraad alleen in beeld als er een bestemmingswijziging nodig is op een beoogde locatie.

Advies
Maak een onderscheid tussen een kader van de raad op verschillende onderwerpen en de keuzes die het college daarbinnen kan maken om hier uitvoering aan te geven en die kunnen worden vervat in een beleidsnotitie. De uitgangspunten van de raad worden geformuleerd in de trant van “De raad hecht eraan dat …”. De keuzes van het college zijn vervolgens een verdieping en verdere uitwerking hierop.

Via de wijze van formuleren van de uitgangspunten van de raad kan een stevige positie van de raad goed worden geborgd, zonder dat de raad in de bestuursbevoegdheden van het college treedt. Aan de raad worden alleen de uitgangspunten voorgelegd ter vaststelling.

Het college stelt vervolgens waar nodig beleidskeuzes vast, waarmee zij aangeven hoe zij uitvoering aan hun bestuursbevoegdheden geven en in hoeverre deze passen binnen de kaders die de raad stelt. Hiervoor kan het college eerst de raad raadplegen, om tegemoet te komen aan de wens van de raad om stevig in positie te zijn. De raad kan echter slechts kaders meegeven, passend bij haar kaderstellende rol; het is het college dat bevoegd blijft om de specifieke beleidskeuzes vaststellen. Dit geldt ook in latere situaties wanneer er daadwerkelijk besluiten moeten worden genomen over locaties.

Met toepassing van het advies is er sprake van een tweetal documenten:
1. Kader vluchtelingenopvang
2. Beleidsnotitie vluchtelingenopvang

TOCH KLEINERE LOCATIES

Analyse
Uit de inbreng vanuit de participatie komt een sterke roep naar voren om vooral met kleinere opvanglocaties te werken. De eerdere voorkeur voor grotere locaties was er evenwel niet zomaar. In de contouren voor het kader was bij het maken van conceptkeuzes veel gewicht gehangen aan het hebben van weinig (en dus grotere) opvanglocaties, zodat hiermee het aantal plekken met impact op de omgeving beperkt zou zijn. Daarnaast was er een voorkeur voor grotere opvanglocaties vanwege het robuust organiseren van de opvanglocaties en organisatorische aspecten.

Ondanks die eerdere voorkeur voor grotere locaties is het goed om rekenschap te geven van de input uit de samenleving. Een omslag naar meer kleinere opvanglocaties is echter een verandering die aan de basis staat van het kader. Om te wegen wat te verkiezen is, worden de voordelen van een omslag tegenover de nadelen geplaatst.

Voordelen van kleinere locaties

De opvatting die in de participatie overheersend naar voren komt – zowel bij de inwoners, ondernemers als netwerkpartners – is dat groepen in kleinere opvanglocaties beter beheersbaar zijn en dat de locaties minder impact hebben op de omgeving. Bovendien wordt als voordeel aangedragen dat kleinere locaties beter over de gemeente kunnen worden gespreid, waardoor de impact meer evenredig over de gemeente is verdeeld. Er zijn twee elementen die vanuit de participatie niet duidelijk naar voren komen, maar die

ook voor kleinere locaties spreken. Dat is in de eerste plaats dat er meer mogelijkheden zijn om kleinere opvanglocaties te realiseren, dan om geschikte grotere locaties te vinden. In de tweede plaats biedt het werken met kleinere opvanglocaties meer mogelijkheden om flexibel om te gaan met het aantal opvangplekken. Dat is zeer welkom aangezien de opgaven vanuit het Rijk door de tijd heen wijzigen.

Nadelen van geen grotere locaties

Eén van de eerdere redenen voor de voorkeur voor grotere locaties blijkt niet valide. De gedachte was dat de impact van enkele grotere locaties te verkiezen was boven de impact van meer kleinere locaties. In de samenleving wordt de impact van meer kleine locaties als beter acceptabel beoordeeld.

Dan resteren er twee factoren die bij kleinere locaties minder goed tot hun recht komen:

- Robuust organiseren is bij het werken met kleinere opvanglocaties minder goed mogelijk. Denk aan het organiseren van voorzieningen en het beveiligen van de locaties;
- Het realiseren van kleinere locaties kan leiden tot vertraging in de realisatie, doordat voor elke locatie het proces met het COA en het ruimtelijke proces binnen de gemeente moeten plaatsvinden.

Contact met het COA wijst uit dat er ook bij kleinere opvanglocaties nog wel mogelijkheden zijn dat het COA (een deel van) de organisatie voor rekening, maar daar komt het nodige bij kijken.

Nader onderzoeken

Wat precies de mogelijkheden zijn bij het werken met kleine opvanglocaties is iets dat nader kan worden onderzocht. Zoals gezegd kan mogelijk toch een beroep op het COA worden gedaan. Wellicht is het ook een optie dat de locaties in Geldrop-Mierlo een dependance zijn van een (volledige) AZC-locatie. Hiervoor moeten deze dependances binnen 45 OV-minuten te bereiken zijn. Een ander alternatief is om zelf de kleinschalige locaties te realiseren en beheren. Binnen dat concept is er de keuze om de voorzieningen te spreiden over de locaties of om deze te centreren op één locatie. Het zelf realiseren en beheren maakt het wel noodzakelijk om een semi-tijdelijke beheerorganisatie in te richten, naast de bestaande gemeentelijke organisatie. Er zal dan nog steeds capaciteit binnen de bestaande organisatie worden gevraagd, maar het zwaartepunt ligt binnen de tijdelijke beheerorganisatie. Er zijn twee onzekerheden die hierbij spelen. Zo is het de vraag of er voldoende bezetting kan worden gevonden voor de functies binnen de beheerorganisatie. Ook is er voor de lange termijn onzekerheid over de financiering vanuit het Rijk. Onder de Spreidingswet is het Rijk verplicht om de kosten voor rekening te nemen. Zodra de Spreidingswet wordt ingetrokken, dan is het nog maar de vraag in welke mate het Rijk de opvang blijft financieren.

Advies

Als betrouwbare overheid is het belangrijk om de uitkomsten van de participatie ter harte te nemen. Dat pleit ervoor om tegemoet te komen aan de roep om kleinere opvanglocaties. De nadelen van een dergelijke keuze kunnen met extra ingrepen deels worden opgelost. Het is dan niet optimaal qua organisatie, maar het lijkt niet onoverkomelijk. Wat betreft de financiële onzekerheid: afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen zal gemeente Geldrop-Mierlo op dat moment moeten heroverwegen in welke mate en op welke manier er opvang in Geldrop-Mierlo wordt georganiseerd. Het was echter al de intentie van de gemeente om in het geval van intrekking van de Spreidingswet opnieuw te kijken naar het kader. Met toepassing van het advies wordt in alle onderdelen van het kader uitgegaan van kleinere locaties.

TIJD /TEMPO

Analyse

Op basis van de SES-WOA-score van Geldrop-Mierlo gold er vanuit het Rijk voor Geldrop-Mierlo een indicatieve opgave om per 1 juli 2025 een totaal van 231 opvangplekken te bieden voor asielzoekers. In het Provinciaal verslag is opgenomen dat Geldrop-Mierlo van 1 juli 2025 tot 1 februari 2026 54

opvangplekken voor AMV'ers beschikbaar heeft. Dit sluit precies aan bij de 54 opvangplekken voor AMV'ers die er reeds zijn in Geldrop-Mierlo.

In het verdeelbesluit van de minister van Asiel en Migratie dd 20 december 2024 is opgenomen dat in Geldrop-Mierlo ook nog eens 52 reguliere opvangplekken in die periode beschikbaar zijn. Dit komt niet overeen met het toegezegde aantal opvangplekken. Aangezien de minister heeft uitgesproken dat zij gemeenten niet wil verplichten tot het realiseren van opvangplekken, kan dit worden geïnterpreteerd als een fout in het verdeelbesluit.

Dat voor nu een toezegging van slechts 54 opvangplekken voor asielzoekers volstaat (in plaats van dat tegemoet is gekomen aan de indicatieve opgave van 231 opvangplekken) komt voor een belangrijk deel door het AZC in Budel. Als namelijk op de schaal van Zuidoost-Brabant wordt gekeken dan levert de gemeente Cranendonck reeds een zeer aanzienlijke bijdrage aan het vereiste aantal opvangplekken. Dit is echter tijdelijk, doordat het AZC in Budel sterk moet worden ingekrompen. Bij de volgende indicatieve opgave wordt dus van Geldrop-Mierlo verwacht dat er meer opvangplekken beschikbaar zijn.

De volgende indicatieve opgave zal naar verwachting hoger uitvallen. Bij de huidige indicatie is namelijk uitgegaan van een landelijke capaciteitsbehoefte van 96.000 opvangplekken bij gemeenten, maar de prognoses naar de toekomst zijn dat deze landelijke capaciteitsbehoefte zal toenemen.

Opvang AMV'ers in de Akert
Hoewel de opvanglocatie voor AMV' ers in de Akert tijdelijk is (tot 1 september 2026) tellen de opvangplekken binnen die opvanglocatie wel mee voor het huidige verdeelbesluit. De vereiste voor dat verdeelbesluit is zoals gezegd namelijk dat de plekken tot en met 1 februari 2026 beschikbaar zijn. Dat is het geval. Voor het structureel organiseren van opvangplekken kan de opvanglocatie in de Akert echter niet mee worden geteld. De zoektocht naar opvanglocaties die moet gaan plaatsvinden, geldt dus voor de volledige indicatieve opgave.

Advies
Ten eerste is het advies om binnen de bezwaartermijn bezwaar te maken tegen het verdeelbesluit van de minister en in de uitvoering van het kader uit te gaan van het aantal opvangplekken dat door de gemeente zelf is toegezegd.

Dan naar de uitvoering: als de gemeente bij het standpunt blijft om de indicatieve opgave uit te voeren die vanuit het Rijk wordt gesteld voor het opvangen van asielzoekers, dan is het wenselijk om circa 230 tot 300 structurele opvangplekken te realiseren. Hoewel de tijdsdruk er niet is om dit per 1 juli 2025 gerealiseerd te hebben, blijft er hoe dan ook urgentie bestaan om de opvanglocaties te gaan organiseren. Het realiseren zal namelijk een langdurig traject zijn. Er is geen tijd om achterover te leunen als de gemeente ernaartoe wil werken om per 1 februari 2026 zoveel mogelijk opvangplekken langdurig beschikbaar te hebben.

GEEN CLUSTERING VAN DOELGROEPEN

Analyse
In de contouren was opgenomen dat er waar mogelijk clustering van doelgroepen plaats zou moeten vinden binnen opvanglocaties voor het robuust organiseren van opvanglocaties. Met de keuze voor kleinschalige opvanglocaties is een dergelijke uitspraak niet meer relevant.

Advies
Deze uitspraak hoeft niet te worden opgenomen in het definitieve kader.

SPREIDING

Analyse

In de contouren stond de volgende tekst: “De spreiding van opvangplekken vindt zoveel als mogelijk evenwichtig plaats over de kern Geldrop en de kern Mierlo op basis van het aantal inwoners; de verhouding is globaal 75-25”. Vanuit de raad was opgemerkt dat er niet wordt gestreefd naar een dergelijke spreiding over de kernen, maar dat het uitgangspunt moet zijn dat opvanglocaties op de best mogelijke plek worden gevestigd. Als de omslag naar kleinschalige opvanglocaties wordt gemaakt, kan gehoor worden gegeven aan de wens van de samenleving om de opvanglocaties evenwichtig te spreiden over wijken en buurten.

Advies

In het definitieve kader kan ter vervanging worden opgenomen dat de raad eraan hecht dat opvanglocaties op de best mogelijke plek worden gevestigd, met als voorwaarde dat er een goede spreiding van opvanglocaties is over de gemeente zodat er in een wijk of buurt geen onevenredige belasting is. Hiermee zou direct het uitgangspunt kunnen vervallen dat de minimale onderlinge afstand tussen opvanglocaties minimaal 500 m is.

SCHAKELEN

Analyse

In de contouren waren op verschillende plekken uitspraken opgenomen die relevant zijn als er iets wijzigt, zoals het betrekken van de raad of het betrekken van de omgeving. Daarnaast stonden in de contouren de nodige uitspraken over het herzien van zaken, vanwege de veranderingen die er zullen zijn qua vereiste aantallen opvangplekken. Door het scherp formuleren van het ambitieniveau is het niet nodig om dit te operationaliseren. Het kan robuuster worden geformuleerd, waardoor de intentie sterker naar voren komt.

Advies

In het definitieve kader kan de positie van de raad en het omgevingsmanagement meer to-the-point worden geformuleerd. Hierdoor is het niet nodig om dit bij allerlei aspecten opnieuw aan te halen. Ook het schakelen ten aanzien van aantallen opvangplekken kan in meer algemene termen worden beschreven. In plaats van het benoemen van perioden waarna zaken moeten worden herzien, kan worden gesteld dat het aantal opvangplekken steeds matcht met de opgave. De positie van de raad bij dit soort wijzigingen kan goed worden geborgd door dit als zodanig te beschrijven.

STRUCTUREEL INRICHTEN

Analyse

In de contouren werd voor opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen uitgegaan van een periode van twee jaar. Dit was gebaseerd op de wetenschap dat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) eindig is. Deze kan nog wel een keer worden verlengd, maar de verwachting is dat de RTB binnen nu en twee jaar eindigt. Uit een brief van het kabinet aan de Tweede Kamer blijkt echter dat wordt voorgesorteerd op het toepassen van een tijdelijke nationale verblijfstitel. De kans is daardoor dat er langdurig opvang nodig is.

Wat betreft de opvanglocaties voor asielzoekers (incl. AMV’ers) was een periode van tien tot vijftien jaar opgenomen. Bij het werken met kleinere locaties is het eenvoudiger om te schakelen qua aantallen opvangplekken. Er zijn evenwel twee redenen om een plek voor een lange duur te reserveren voor opvang. Ten eerste is er de verwachting dat er gedurende vele jaren een beroep op de gemeenten wordt gedaan om opvang voor asielzoekers te organiseren. Daarnaast zijn business cases alleen rond te krijgen bij een lange tijdsduur. Het langjarig inrichten van opvanglocaties blijft daarom relevant.

Ook de doorstroomlocatie voor statushouders zal een langdurig of misschien zelfs wel oneindig instrument zijn. De beperkte beschikbaarheid van woningen zal er meerjarig voor zorgen dat statushouders niet direct kunnen worden gehuisvest en dat er dus een beroep zal worden gedaan op de doorstroomlocatie. Door de tijd heen kan wel het ambitieniveau variëren. Door de kleinschaligheid kan er echter goed worden geschakeld qua aantallen verblijfplekken.

Advies
De opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen zullen naar verwachting langdurig nodig zijn. Het advies is om in het kader uit te gaan van de intentie om een opvanglocatie voor minimaal vijf jaar in te richten. Mocht het toch anders lopen, dan kunnen opvanglocaties voor andere doelgroepen worden ingezet of een andere bestemming krijgen. Voor de opvanglocaties voor asielzoekers (incl. AMV' ers) en de doorstroomlocatie voor statushouders kan de intentie voor een periode van tien jaar worden gehanteerd. Afhankelijk van de ontwikkelingen kan dit in de toekomst nog worden bijgesteld.

Het is overigens aan te raden om de keuzes qua termijnen bij het college te leggen. Het is namelijk een operationalisering van het kader van de raad om de opvang structureel te organiseren. De uitspraken over het in positie zijn van de raad worden gewaarborgd door de raad voldoende te betrekken bij eventuele aanpassing van de termijnen.

DOORSTROOMLOCATIE

Analyse
In de contouren voor het kader werd nog de term 'tussenvoorziening' gebruikt. Intussen heeft het kabinet op 25 oktober 2024 de Tweede Kamer geïnformeerd over de herziening van de asielprocedure die zij beogen. Hierin wordt gesproken over doorstroomlocaties voor statushouders, waarin zij moeten verblijven nadat zij statushouder zijn geworden en voordat zij kunnen worden gehuisvest. Voor de eenduidigheid wordt daarom nu de term 'doorstroomlocatie' gehanteerd.

Er geldt vanuit het Rijk geen opgave voor gemeenten om een doorstroomlocatie beschikbaar te hebben. Er is wel opgeroepen hiertoe. Als het kabinet de plannen die ze hebben ook daadwerkelijk uitvoert, worden doorstroomlocaties bovendien belangrijker. Het kabinet wil namelijk de wettelijke taakstelling voor gemeenten ten aanzien van statushouders schrappen en verbieden dat statushouders voorrang krijgen op een woning. In plaats daarvan zullen statushouders direct nadat zij statushouder worden naar een doorstroomlocatie gaan, waar zij verblijven totdat ze kunnen worden gehuisvest. Het beschikbaar hebben van doorstroomlocaties wordt een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk en gemeenten. Wat dit allemaal precies gaat betekenen en per wanneer is nog onduidelijk. Voor nu geldt voor gemeenten nog steeds de taakstelling en heeft gemeente Geldrop-Mierlo de plicht om statushouders die aan Geldrop-Mierlo zijn toegewezen te huisvesten.

Ondanks dat er geen plicht ligt om nog niet gehuisveste statushouders tijdelijk op te vangen in de gemeente, voelt de raad wel een verantwoordelijkheid om hen zo snel als mogelijk de kans te bieden om te integreren in de Geldrop-Mierlose samenleving. Bovendien is er het besef dat als alle gemeenten een doorstroomlocatie beschikbaar hebben, dat dan de overbezetting van opvanglocaties voor asielzoekers afneemt en dat dan ook de opgave voor gemeenten voor het opvangen van asielzoekers afneemt. Het is echter niet mogelijk om voor alle nog niet gehuisveste statushouders een verblijfplek beschikbaar te hebben. Het is namelijk al redelijk uitdagend om binnen de context van woningschaarste en andere ruimtelijke vraagstukken opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers te realiseren. Hierdoor is slechts een doorstroomlocatie van beperkte omvang mogelijk.

Een aandachtspunt bij het realiseren van een doorstroomlocatie is de mate van comfort die wordt geboden. Bij het opstellen van de contouren was de opvatting dat er sprake moest zijn van enig comfort

vanwege de verwachting dat statushouders gedurende circa twee jaar in een doorstroomlocatie zouden verblijven. Bovendien gaan deze mensen volop integreren en meedoen in de samenleving, waarvoor het prettig is dat zij dit kunnen doen vanuit een prettige thuissituatie. Het kabinet stelt echter dat een doorstroomlocatie zeer sober moet zijn. Pas dan kan een gemeente een beroep doen op het Rijk voor betaling van de kosten van de doorstroomlocatie.

Advies

Hoewel er onzekerheid is over de aanpassing van wet- en regelgeving en wat er vervolgens van gemeenten wordt vereist, is het aan te raden om toch een doorstroomlocatie te realiseren. Deze zal omwille van de financiering eenvoudig moeten worden ingericht, ondanks dat dit niet strookt met de intentie die er in Geldrop-Mierlo is. Mocht op termijn blijken dat een dergelijke doorstroomlocatie niet meer gewenst is binnen de gemeente, dan kan de locatie worden vrijgegeven of worden benut voor het opvangen van andere doelgroepen.

Het advies aan het college is om de omvang van de doorstroomlocatie te bepalen op 20 verblijfplaatsen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de richtinggevende uitspraak van de raad. Een kleiner aantal verblijfplaatsen zou weinig mogelijkheid bieden om flexibel in te kunnen spelen op de variatie in gezinsgrootte.